

Aalisarnej pillugu Isumalioqatigiissitap suliassaat

8-3-2019

Suliap normua: 2018 - 12459

1. Tunuliaqut

Aalisarnej pillugu inatsisartut inatsisissaat nutaaq ukiuni arlalinni suliarineqarnikuvoq. Siumut, Atassutip aamma Nunatta Qitornaata akornanni naalakkersuisooqatigiinnissamik isumaqatigiissutaat 2. oktobari 2018-imeersoq naapertorlugu aalisarnej pillugu inatsisip naammassineqarnissaa partiit sukumiisumik sulissutiginiarpaat.

Aalisarnej Kalaallit Nunaanni inuussutissarsiutit pingaarnersaraat. Aalisarnerup ineriartortittuarnissaa naleqqussartuarnissaalu pingaaruteqarput. Aalisarnej pillugu inatsisissaq inuussutissarsiummut piffissami sivisuumi atorneqarsinnaassaaq, naalakkersuisooqatigiillu taamaammat – immikkoortumi soqutigisaqartut suleqatigalugit – nunami namminerimi naapiffiusinnaasoq inuiaqatigiinni tamani annertunerpaamik iluaquteqarnissamik qulakkeerinniffiusussaq, suliarissavaat. Tamassumunnga atatillugu aalisartut inuusuttut periarfissaat tamassumunngalu sinaakkutaasumik atugassarititat pisariaqartut pitsaasuussapput.

Naalakkersuisooqatigiit siunertaraat aalisakkanik pisassiissutitut aalajangerneqartut tamarmik pisarineqartassasut annertunerpaamillu atorneqartassasut, naalakkersuisooqatigiit tassunga atatillugu anguniakkap taassuma anguneqarnissaa qulakkeerniarlugu allaffissornermi aporfiit pisariaqanngitsut tamarmik peerneqassasut siunertaraat.

2019-imut aningaasanut inatsit pillugu isumaqatigiissutikkut, naalakkersuisooqatigiit Inuit Ataqtigiinnut Demokraatinullu isumaqatigiissutigisaatigut, aalisarnej pillugu ataatsimiititaliarsuarmik 2019-imi pilersitsinissaq politikikkut siamasissumik isumaqatigiissutigineqarpoq.

Aningaasanut inatsit pillugu isumaqatigiissutip oqaasertaa Aalisarnej pillugu Ataatsimiititaliarsuup sulinissaanut sammiviliivoq, imatullu oqaasertaqarluni:

” Aalisarnej pillugu ataatsimiititaliarsuaq

Ilaatigut inuussutissarsiortunit taakkulu kattuffiinit sinniisoqartumik ataatsimiititaliarsuarmik pilersitsisoqassasoq peqataasut isumaqatigiipput. Ataatsimiititaliarsuaq aalisarnermut tunngasuni ineriartortitsinissaq siuarsarniarlugu aamma aalisarnerup aalisakkallu inuiaqatigiinnut tamakkiisumik iluaqutaanissaat qulakkeerniarlugu aalisarnermut inatsisissamut allanullu suliniutinut attuumassuteqartunut siunnersuuteqassaaq. Aalisarnermik inuussutissarsiuteqarneq nunami pingaarnertut inuussutissarsiutaavoq.

Inuussutissarsiorterup pingaaruteqassusaa namminersorlutik ingerlatsisuni suliffeqartitsinikkut isertitatigullu, nunanut allanut niuernerimi kisitsisitigut kiisalu pisortat aningaasaataatigut soorlu akileraarutitigut akitsuutitigullu takutinneqarpoq. Aalisarnej pillugu politikki ataqtigiittoq suliassa qarfimmilu pilersaarusiorneq inuiaqatigiinni naleqarnerulersitsinerup aalajangiussimanissaanut annertusisinnaaneranullu iluaqutaassaaq.

Aalisarnej pillugu Isumalioqatigiissitap suliassaat

Tamanna tunngavigalugu aalisarnej pillugu ataatsimiititaliarsuup pilersinnissaanut ingerlannissaanullu 2 mio. kr.-t 2019-imut immikkoortinneqarput, ataatsimiititaliarsuup aalisarnermut tunngatillugu inatsisissap suliarineqarnissaanut siunnersuummik saqqummiissaaq aalisarnermillu inuussutissarsiutip pilersaarusiornissaanut tapertassanik kaammattuutinillu ukiorpaalunni ujarторneqarsimasunik saqqummiussissalluni.

Ataatsimiititaliarsuarmi ilaasortat naatsorsuutigineqarpoq aningaasanut inatsisip akuerineqarnerata kingunitsiannua toqqarneqassasut, tassa ataatsimiititaliarsuup sulineranut immikkut suliassamut tunngavissiamik Naalakkersuisut piareersaassammata.

2. Aalisarnej pillugu Ataatsimiititaliarsuup sulinerani siunertaq sinaakkutillu

Ataatsimiititaliarsuup sulinerani siunertaq pingaarnerpaaq taamaalilluni tassaavoq Aalisarnej pillugu Ataatsimiititaliarsuup aalisarnej pillugu inatsisissamut suliniutissanullu tassunga atasunut allanut aalisarnerup ineriartornissamut periarfissaanut pitsaasumik tapersiinnaasunik inuiaqatigiillu aalisarnermik pisuussutinillu annertunerpaamik iluaquteqarnissaanut qulakkeerinneqataasinnaasunik inassuteqaateqartoqarnissaa.

Tamassuma kinguneraa Aalisarnej pillugu Ataatsimiititaliarsuup:

- Aalisarnej pillugu Inatsisartut inatsisaata nutarternissaanut inatsisitigut sinaakkusiinnaasunik siunnersuusiussaaq. Aalisarnej pillugu Inatsisartut inatsisaat nr. 18, 31. oktober 1996-imeersoq atuutilersinneqarnerata kingorna 13-eriarluni allanngortinneqarnikuuvoq, taamaammata paasiuminartumik, nalitsinnut naleqquttumik atuisussanut piuminarsakkamik aalisarnej pillugu inatsisiliornissaq pisariaqartinneqarpoq.
- aalisarnermik inuussutissarsiummut immikkoortumut pilersaarummut anguniakkamut qulaaniittumut tapersiisussamik inassuteqaatissatut siunnersuusiussaaq.

Aalisarnej pillugu politikkimi qulliunerusumik anguniakkat ataatsimiititaliarsuup sulinermini sinaakkutissai:

- Nungusaataangitsumik ingerlatsineq tunngavigalugu aalisarnerup inuiaqatigiit aningaasaqarneranni piffissami sivisuumi annertunerpaamik pissarsissutaanissaa.
- Aalisarnej pillugu inatsisissaq suliniutillu tassunga tunngasut allat nalornissuteqarnermik annikillisitsisussanik imminnut atatitsilissapput, patajaatsunik sinaakkutaasumik atugassaqartitsilissapput, taamaalillunilu inuussutissarsiutip ineriartorteqqinneqarnissaanut iluaqutaasumik aningaasaliisarnermik pilerinartunngortitsissallutik. Tamanna pissaaq aningaasaliinernut qularnaveeqqusiinnaalersillugu aalisarnerullu angusaqarfiulluarsinnaaneramik siuarsaassalluni, taamaalilluni inuussutissarsiummi pisortat aningaasatigut tapiissuteqartinnagit aalisariutinik nutaaliaasunik nunamilu suliffissuarnik ullutsinnut naleqquttunik aserfallatsaaliusoqarsinnaaniassammata nutarsaasoqarlunilu.

Aalisarnej pillugu politikkimi qulliunerusumik tunngaviit ataatsimiititaliarsuup sulinermini sinaakkutissai:

Pisuussutinik nungusaataangitsumik atuineq:

- Aalisarnej aalisakkat amerliartoqqinnissaat annertunerpaamillu atuineq qulakkeerniarlugit aalisakkanik pisuussutinik peqassutsikkut nungusaataangitsumik atuineq tunngavigalugu ingerlanneqassaaq, aalisarnej taamaalilluni

Aalisarnej pillugu Isumalioqatigiissitap suliassaat

qaqugorsuarmulluunniit suliffissaqartitsinermut inuiaqatigiillu aningaasaqarnerannut suli tapersiisinnaaniassammatt.

- Piffissami sivisunerusumi aalisariutit aalisarsinnaassusiisa taakkulu aalisarnissamut periarfissaasa akornanni patajaatsumik piffissami sivisuumi oqimaaqatigiissitsilerniarluni naleqquttumik pissarsiaritinneqarsinnaasunik killiliineq (TAC pisassissutillu) kiisalu aalisariaatsini ataasiakkaani aalisarsinnaassutsimik killiliinikkut pissarsiarineqarsinnaasunik killiliineq.

Inuiaqatigiit taamaalillutik nunap aalisakkanik pisuussutaanik naleqquttumik nungusaataanngitsumillu atuineq tunngavigalugu malittarisassanik sinaakkutaasunillu atugassaritinneqartunik qulakkeerinniffiqineqassapput. Aamma siunertaavoq sinaakkutaasumik atugassarititat ingerlatsisut nutaat ajornannginnerusumik ingerlatsilersinnaaniassammata naleqquttumik naleqqussarneqassasut.

Aalisarnermik sunniuteqarluartumik nakkutilliineq nungusaataanngitsumik aalisarnej pillugu takorluukkap piviusunngortinnissaanut ingerlatiinnarnissaanullu qitiuvoq. Tamanna eqqortissinnaajumallugu aalisarnermik nakkutilliineq inatsisitigut pisariaqartunik sinaakkuteqartinneqassaaq sakkussaqartinneqassallunilu.

3. Suliassaq angusallu

Ataatsimiititaliarsuup sulinermini ilaatigut suliniutaasinnaasoq ataaseq arlallilluunniit ataaniittut anguniakkaq qulaaniittup angunissaanut tapersiisinnaasut naleqqussusiat misissoqqissaassavai nalilersorlugillu. Ataatsimiititaliarsuarli suliniutaasinnaasut taakku kisiisa misissornissaannut killilerneqanngilaq, nammineerlunili suliniutissanik naleqquttunik allanik saqqummiisinnaalluni.

Pisuussutinik atuinermit sinaakkutinik aqutsineq:

- **Pisassiissutinik aalajangiisarnej**
Ataatsimiititaliarsuaq aalisagaqatigiinnik ataasiakkaanik ukiumut pisarineqarsinnaasutut tamarmiusutut akuerineqartut qanoq naleqqunnerpaamik aalajangerneqartarsinnaanersut siunnersuusiussaaq. Ataatsimiititaliarsuup pisassanik agguaassinermi akitsorterussinermik aqutseriaatsit pillugit periarfissanik siunnersuusiussaaq. Tassunga ilanngullugu taakkuninnga aalajangiinermi teknikkikkut-allaffissornikkut iluaqutit ajoqutillu inatsillu malillugu aqutsinermi pinissaat nalilersussavai.
- **Raajarniarnermi sinerissap qanittuani avataanilu immikkoortut killinginik nalilersueqqinneq**
Sinerissap qanittuani avataanilu raajarniarnerit akornanni s̆milinik angallatinillu maannakkut killiliineq allanngortinneqarsinnaanersooq nalilersorneqassaaq. Killingisa allanngortinneranni iluaqutit ajoqutillu qulaajarneqassapput.
- **Kalaallit Nunaata sineriaani aqutsiveqarfinnik immikkoortitsineq**
Aqutsiveqarfinni sineriammik qanoq immikkoortitsisoqarsinnaanersooq nalilersorneqassaaq. Ataatsimiititaliarsuup aalisarnermi aqutsiveqarfinnik periarfissanik amerlanerusunik siunnersuuteqassaaq, aalisagaqatigiit ataasiakkaat naleqqussaaffigalugit. Taamatut immikkoortitsinermi iluaqutit ajoqutillu qulaajarneqassapput.

Aalisarnej pillugu Isumalioqatigiissitap suliassaat

- **Aalisarnermik nakkutilliinerup pitsanngorsaaviginera**
Nakkutilliinermi oqartussat unioqputitsitsilluni killilersugaanngitsumillu aalisartoqarneranik nakkutilliinermi pisariaqartunik sakkooqartinneqassapput. Ataatsimiititaliarsuup taassuma ataani teknologimik nutaamik eqqussisinnaaneq siunertamik taassuminnga pitsanngorsaataasinnaanersaq suliniutinillu allat sulinermik pitsanngorsaataasinnaanersut nalilersussavai. Ataatsimiititaliarsuup nakkutilliinermi oqartussat unioqputitsinernut kinguneqartitsinissaminut periarfissai pitsanngorsarneqarsinnaaneritut siunnersuusiussaaq.
Ataatsimiititaliarsuup aamma siunnersuutigissavaa qanoq aalisakkani nakkutilliisoqarfiup ersarissuunerusinnaanersaq, aamma ingerlatsiviup iluani sumi aalisarnermi nakkutilliinerup inissinnissaa pitsaanerpaajunersaq nalilersussallugu.

Piginnittuunermi pisassiissutillu pillugit pissutsit kiisalu aningaasaliissuteqartitsisinnaaneq:

- **Raajarniarnermi aallanillu aalisakkanik aalisarnermi pisassiissutit ilaannik pigisanik piginnittuunermik naatsorsueriaaseq.**
Pisassiissutit ilaannik piginnittuunermik naatsorsueriaatsimik suliaqartoqassaaq, tassani ilaassallutik pisassiissutit ilaannik toqqaannanngitsumik piginnittuuneq aamma pisassiissutit ilaannik aalajangiisuulluni sunniuteqarneq. Tassani periutsit assigiinngitsut, ilaatigut pisassiissutit ilaannik toqqaannanngitsumik piginnittuusarnermi kiisalu pisassiissutit ilaannik aalajangiisuulluni sunniuteqartarnermi, iluaqutit ajoqutillu qulaajarneqassapput.
- **Aningaasaliinermi pilersaarusionermilu pissutsit**
Ataatsimiititaliarsuaq pisassiissutinik aalisarsinnaanermullu akuersissutinik tunniussisarnej pillugu siunnersuusiussaaq, taamaalilluni sapinngisamik ukiunut arlalinnut atuutissallutik, angallatillu ataasiakkaat imminut akilersinnaasumik aalisarnissamut, aningaasaliissutit erniortinnissaannut periarfissiisunik aningaasaleeqqinnissamullu periarfissiisunik pisassiissutinik tunngavissaqarnissaat qulakkeerneqassalluni.
- **Aalisakkanik pilersorneqarneq aalajaatsoq**
Ingerlaavartumik patajaatsumillu tunisassianik pilersorneqarnissap qulakkeerneqarnissaanut ataatsimiititaliarsuaq aalisarnermi sinaakkutaasumik atugassaritinneqartut aqutsinerlu tunisassiorfiit tunisassiassanik ingerlaavartumik patajaatsumillu qulakkeerinniffigineqarnissaannut qanoq annertunerpaamik tapersiinnaaneramik tamannalu aqutugalugu aalisarnermik ingerlatsisut suliffissaqartitsinerup pisariaqanngitsumik allanngornissaata pinngitsoorneqarsinnaaneramik misissoqqissaarneqarlunilu siunnersuussiorfigineqassaaq.
- **Umiarsuarnik tunitsivilisarnermut tunngaviit**
Ataatsimiititaliarsuaq ilaatigut mianerisassamut qulaaniittumut atatillugu umiarsuarnik tunitsivilisarnermut tunngaviit nutarterneqassanersut aamma iluaqutit ajoqutillu allaaserineri ilanngullugit qanoq aaqqissuunneqarsinnaanerannik nalilersuissaaq. Ataatsimiititaliarsuup qulaajassavaa umiarsualiigallarnernut nunap ilaani tunitsiviit puttasut taarsiutigineqarsinnaanersut, mianeralugu tamatigoorneq, nuttarsinnaassuseq aamma suliffissaqartitsiniarneq.
- **Pisassiissutinik atuineq**

Aalisarnek pillugu Isumalioqatigiissitap suliassaat

Ataatsimiititaliarsuaq angallatinut pisassiissutit tamaasa pisarineqarsinnaanngortillugit tamannalu aqutigalugu aningaasatigut pissarsiat annertusarlugit, pisassiissutit - killiliussatut sukumiinerusut aalajangersakkat iluanni – pisariaqartumik eqaatsumik niuersinnaanerisa qulakkeerneqarnissaanut siunnersuusiussaaq. Qaleralinniarneg eqqarsaatigalugu, matumani umiatsiaaqqat 6 meterimik naannerusut ilanngullugit, Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalakkersuisoqarfik suleqatigiissitaliornikuuvoq, ilaatigut pisassiissutinik pitsaanerpaamik atuinissaq pillugu inassuteqaammik saqqummiussisussamik. Suleqatigiissitamit inassuteqaat ataatsimiititaliarsuup nalilersussavaa tamannalu pillugu innersuussummik saqqummiussissalluni.

Pisassiissutaasartut atorluarneqartarnerat qulakkeerniarlugu ataatsimiititaliarsuup aalisakkat sorliit pisassarineqartassanersut pillugit suut piginnaatitaaffigineqarnissaanik najoqqutassanik siunnersuusiussaaq, akuersissutuliisarnermik maleruagassat mianeralugit.

- **Angallatinik naleqqussaaneq kinguaariillu nikinneri**

Aalisarnermik inuussutissarsiuteqartut angallatinik naleqqussaassagunik sapinngisamik namminneg aningaasalersussavaat. Ataatsimiititaliarsuaq taamaammat inuussutissarsiortut aningaasaliinernut taakkununga pisariaqartunik aningaasaliisuusarsinnaalernissaannut tassungalu peqatigitillugu aningaasatigut taperserpeqaratik angallatinik naleqqussaasinnaanngortillugit kinguaariillu nikissinnaasunngortillugit aalisarnermik aqutsinerup aqqissuunniarneqarnissaanut siunnersuusiussaaq. Tassani aalisartut nutaat aalisartullu inuusuttut aalisarnermut pulatinnissaasa periarfissiuunnissaat isiginiarneqassaaq.

- **Ajutooriaannaanertik nalunagu aningaasaleerusuttunik pissarsiortarneq, tassunga ilanngullugit soraarnerussutisiassanut ileqqaakkannik aningaasaateqarfiit inuussutissarsiummi piginnittunik aqqissuussinermi ilanngunnissamut periarfissarisinnaasaat**

Aalisarnermik inuussutissarsiuteqartut ajutooriaannaanertik nalunagu aningaasaleerusuttunik pisariaqartumik qanoq pissarsiortarsinnaanerat ataatsimiititaliarsuup qulaajassavaa. Aalisarnek ineriartorteqqinniarlugu kinguaariillu siunissami nikinneri aningasalersornissaannut nunanit allanit allatulluunniit namminersortunit aalisarnermut ajornanginnerusumik annertunerusumik aningaasaliisoqarsinnaaneramik pisariaqartitsinermik misissuissaaq.

Soraarnerussutisiassanut ileqqaakkanik aningaasaateqarfiit aningaasaliisartulluunniit allat aalisarnermik inuussutissarsiummi piginnittuunermik aqqissuussinermut ilanngussinnaanerat nalilersorneqassaaq, taamaalilluni qulaajarneqassalluni aningaasaliisoqarnissaanik periarfissaqarnerulersitsisoqarsinnaanersaq taamaattoqassappallu tamassumani sunik piunasaqaateqartoqassanersaq. Periutsini assigiinngitsuni iluaqutit ajoqutillu allaaserineqassapput.

- **Aalisagaqatigiit nutaat atorineqarnissaannut kajumissuseqalersitsineq**

Ataatsimiititaliarsuaq aalisarnermi sinaakkutaasumik atugassaritneqartussanik aqutsinissamullu siunnersuusiussaaq, taamaalilluni aalisagaqatigiit nutaat niuernermi soqutigintartut atorineqarnissaannut kajumissuseqalersitsissalluni.

Unammillernissamik qulakkeerinnineq aalisarnermilu piginnittuunermik annertunerusumik siammaasinnaaneq

Aalisarnek pillugu Isumalioqatigiissitap suliassaat

- **Aalisarnermi piginnittuunermut tunngasut**
Ataatsimiititaliarsuup qulaaniittut aallaavigalugit aalisarnermi piginnittuunerup annertunerusumik siammarneqarsinnaaneranut periarfissat misissoqqissaassavai siunnersuusiorlunilu. Aalisarnermi aningaasaqarnermik inuussutissarsiummilu pisassiissutinik piginnittunik ajortumik sunneeriartaarsinnaanerup annikillineqarnissaa eqqarsaatigalugu agguaaqqissinnaaneq pisassiissutinillu atorunnaarsitsisinnaaneq ukiuni arlalinni naleqquttuni atuutitikkiartuaarneqassapput.
- **Aalisartut inuusuttut inuussutissarsiummi ingerlatsilersinnaanerat**
Namminersorluni aalisarnermut qanoq iliorlutik inuusuttut aalisartut ikaarsaartinneqartassanersut ataatsimiititaliarsuup nalilersuiffigissavaa.
- **Kalaallit Nunaata kitaani raajanik pisarineqarsinnaasutut akuerineqartunik tamarmiusut agguarneri**
Kalaallit Nunaata kitaani raajanik pisassiissutit 43/57-iniit agguarnerisa sinerissap qanittuani raajarniarnermut 50 procentinut avataasiortunilu raajarniarnermut 50 procentinut allangortinnera pillugu iluaqutit ajoqutillu nalilersorneqassapput. Tassunga peqatigitillugu angallatinit avataasiortunit sinerissap qanittuani angallatinut pisassiissutinik pigisanik tunisisinnaanerumut periarfissat annikillisinneqartariaqarnersut nalilersorneqassaaq.
- **Raajarniarsinnaanerumut akuersissutit piffissamut killiligaanngitsut siumut nalunaaruteqarluni atorunnaarsinnerat**
Raajarniarsinnaanerumut akuersissutit sivikinnerpaamik ukiunut tallimanut siumut nalunaaruteqarluni Inatsisartut inatsisaatigut utertinneqarsinnaanerisa qanoq iliorluni pitsangortinneqarnissaa aamma ikaarsaariarnermi aaqqiinerit siumullu nalunaaruteqarnerit suut atuutilersinneqartariaqarnersut nalilersorneqassapput. Iluaqutit ajoqutillu qulaajarneqassapput. Tassunga ilanngullugu ilaatigut inuiaqatigiit ingerlatsinermilu aningaasaqarneq isigalu, ilaatigullu inatsisilerineq tunngavigalugu isigalugu, atorunnaarsitsisinnaanerumut piffissaq qanoq sivisutigisariaqarnersoq qulaajarneqassaaq.

Aalisakkanik pisuussutinik atuinermi annertunerusumik naleqalersitsineruneq:

- **Aalisarnermi kalaallit aqumiut amerlanerusut**
Kalaallit Nunaanni aalisariutini kalaallit aqumiut qanoq iliorluni amerlineqarnissaat naleqqunnerpaajunersoq nalilersorneqassaaq. Aaqqiissutissatut periutsini iluaqutit ajoqutillu qulaajarneqassapput, tassunga ilanngullugit inatsisitigut iliussaasinnaasut immikkoortumilu piginnaanngorsaanerimi suliniut naleqqussarneqarsinnaaneri.
- **Misileraalluni aalisarnek**
Misileraalluni aalisarnermik pilersitsinissamut periarfissat, tassunga ilanngullugu misileraalluni aalisarnermi immikkut piginnaatitaasinnaanerup periussaasinnaasup atuutilersinneqarnissaa, aamma iluaqutit ajoqutillu qulaajarneqassapput
- **Aalisarnermik immikkoortup aamma immikkoortuni killilikkani ineriartornerup imminnut ataneri**
Ataatsimiititaliarsuup immikkoortunut allanut tunngatillugu kingunissaatut ilimagineqartut siunnersuummilu piumasaqaatissat misissoqqissaassavai

Aalisarnej pillugu Isumalioqatigiissitap suliassaat

nassuiarlugillu, tassunga ilanngullugu piginnaanngorsaanissamik pisariaqartitsineq, taamaalilluni ilinniartitaanermi, suliffissaqartitsinermi pissutsit, taamaalilluni suliffeqarneq pillugu periusissiaq, unammilleqatigiinnermi pissutsit taakkulu pillugit malittarisassat. Tassani ataatsimiititaliarsuup siunnersuusiorfigissavaa nuttarnermi tapiissutit aamma sulisussaaleqinermi suliniutit, soorlu meeqqeriviit, inissat allallu.

- **Imaani uumassusilinnik atuinermik kiisalu aalisakkanik tukertitsinermik ineriartortitsineq**

Ataatsimiititaliarsuup imaani uumassusilinnik atuisinnaanermut kiisalu aalisakkanik tukertitsinermik ineriartortitsinnaanermut periarfissat misissorlugillu nassuiaateqarfigissavai, avammut tunisassiorneq annertusarniarlugu.

- **Nalittorsaaneq**

Ataatsimiititaliarsuup nunami namminerme nalittorsaaneq anguniarlugu tunisassiat ineriartortinnerani periutsit siuarsarniarlugit akuersissutinik tunniussisarneq pisassiisarnermilu maleruagassanut tunngavissanik siunnersuusiussaaq. Tassani ataatsimiititaliarsuup nunap ilaani tulaanneqartartut pillugit tunisassioriaatsit sorliit ineriartortinneqassanersut siunnersuuteqassalluni.

- **Aalisarnermik immikkoortoq pillugu paasissutissat**

Misissueqqissaanermut pilersaarusiornermullu atugassatut aalisarnermik immikkoortoq pillugu paasissutissanik naleqquttunik pisortat pissarsisinnaanerannik taamaattoqarpallu taakku qanoq naleqqussartariaqarnerannik nalilersuineq, iluaqutinik ajoqutinillu allaaserinninneq ilanngullugu.

Siunnersuutit ataatsimiititaliarsuarmit suliarineqartut aningaasatigut allaffissornikkullu kingunissaat:

Ilimagineqarpoq ataatsimiititaliarsuup isumaliutissiissutaa pisortanut inuussutissarsiortunullu aningaasatigut allaffissornikkullu kingunissaanik imaqaassasoq. Tamanna ilanngunneqassaaq siunnersuutip inuussutissarsiummut inuiaqatigiinnullu sunniutissaatut ilimagineqartut pillugit nalornissuteqarsinnaaneq annikillisinniarlugu.

Ataatsimiititaliarsuaq aalisarnej pillugu inatsisip nutarternissaanut siunnersuummik suliaqarnermini qulakkiissavaa, aalisarnerup imminnut suli akilersinnaanera qulakkeerniarlugu taamaalilluni pisuussutinit akitsuutinit siunissami isertitassat tamarmiusut ikilinnginniassammata, suliaqarneq inatsisit aamma aalisarnermi pisuussutinit akitsuutit pillugit inatsimmik aqutsineq mianeralugit pissasoq.

4. Aalisarnej pillugu Ataatsimiititaliarsuup suliaata inernera

Aalisarnej pillugu Ataatsimiititaliarsuup sulinini isumaliutissiissuteqarnermik naggasissavaa, tassanilu aalisarnermik immikkoortup ineriartortinneqarnissaanut anguniakkat tunngaviillu qulaani allaaserineqartut mianeralugit ataatsimiititaliarsuup inassuteqaataasa missingersuutinut inuiaqatigiillu aningaasaqarnerannut, suliffissaqartitsinermut, inuit atugaannut kiisalu inatsisilerinermut tunngasut kingunissaalu qulaajarneqassapput.

Aalisarnej pillugu Ataatsimiititaliarsuup isumaliutissiissummini aalajangersakkanut aalajangersimasunut aalisarnej pillugu inatsimmik nutaamik piareersaalluni suliaqarnissami ilanngunneqarnissaat naleqquttut nalilerneqartunik siunnersuutaasinnaasunik suliaqarnissani toqqarsinnaavaa.

Aalisarnej pillugu Isumalioqatigiissitap suliassaat

Ilimagineqarpoq Aalisarnej pillugu Ataatsimiititaliarsuaq isumaliutissiisumminik tunniussinnerminut tapiliullugu aalisarnej pillugu isumasioqatigiissitsissasoq, tassani taanna saqqummiunneqassalluni oqallisigineqarlunilu.

5. Aaqqissuussaaneq, piffissaq isumalluutillu

Aalisarnej pillugu Ataatsimiititaliarsuaq marts 2019 pilersinneqassaaq, kattuffiillu uku KNAPK, SQAPK, SIK, GE, NUSUKA, Kukkunersuisartut, Pinngortitaleriffik kiisalu Grønlandsbanken ilaasortaaitassaminnik ataatsimik innersuussuteqarnerat tunngavigalugu Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalakkersuisumit inuttalersorneqassalluni. Kommunit ataatsimut ilaasortassamik ataatsimik inassuteqaateqassapput. Ataatsimiititaliarsuarmut siulittaasoq Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalakkersuisoqarfillu ataatsimoorlutik sumulluunniit attuumassuteqanngitsut aalisarnermi aningaasaqarnermik imaluunniit aalisarnermik aqutsinermi immikkut ilisimasaqartunik marlunnik ilaasortassanik innersuussissapput, tassani ilaasortaasussap aappaa siulittaasumut tulluissalluni. Taamaalilluni Ataatsimiititaliarsuaq aqqaneq marlunnik ilaasortaqaassaaq, tamatumalu malitsigisaanik assigiimmik taasisoqartillugu siulittaasup taasinera aalajangiisuusassalluni. Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalakkersuisoqarfik, Aningaasaqarnermut Naalakkersuisoqarfik, Inuussutissarsiornermut Naalakkersuisoqarfik aamma Akileraartarnermut Aqutsisoqarfik aalajangeeqataasinnaanatik peqataassapput.

Naalakkersuisut Kalaallit Nunaanni eqqartuussissuserisut suliffeqarfiutaanni ataatsimit ataatsimiititaliarsuup siulitaasussaanik toqqaassapput. Ataatsimiititaliarsuarmut siulittaasoq suleqatigalugu ataatsimiititaliarsuarmut allatseqarfimmik toqqaasoqassaaq. Ataatsimiititaliarsuarmut siulittaasup, sumulluunniit attuumassuteqanngitsut immikkut ilisimasaqartut marluk allatseqarfiullu aningaasarsiaat aningaasarsiat pillugit inatsit naapertorlugu aalajangerneqassapput, tak. Inatsisartuni Naalakkersuisunilu il. il. ilaasortat aningaasarsiaqartitaanerat il. il. pillugit Inatsisartut inatsisissaat nr. 22, 18. december 2003-meersoq.

Avataaniit allatseqarnej Naalakkersuisut aningaasalersussavaat, taassuma ataatsimiititaliarsuup sulinera tapersorsinnaavaa matumani avataaniit ikiortiusinnaasoq alla ilanngullugu, tamannalu ataatsimiititaliarsuup sulinissaanut 2019-imi aningaasanut inatsimmi illikartinneqarsimasut atorlugit ingerlanneqassaaq. Naatsorsuutigineqarpoq ataatsimiititaliarsuup ilaasortai allat aalisarnermik inuussutissarsiteqarnermi inissisimanermikkut soqutigisaqarnermikkullu peqataassasut akissarsiaqartinneqassanatillu.

Ataatsimiititaliarsuaq suliani pillugu isumaliutissiisummik kingusinnerpaamik 2020-imi junimi tunniussissaaq, ataatsimiititaliarsuulli pisariaqartippagu piffissaliussaq sivitsorneqarsinnaassaaq. Ataatsimiititaliarsuup sulinini pillugu angusami immikkoortuinik ingerlaavartumik tunniussisarnissani toqqarsinnaavaa.

Tamassuma saniatigut ataatsimiititaliarsuarmut siulittaasup aamma Aalisarnermut, Piniarnermut Nunalerinermullu Naalakkersuisoqarfiup akornanni piffissamut pilersaarut sukumiinerusooq isumaqatigiissutigisinnaavaat. Siunertaavoq Naalakkersuit kingusinnerpaamik 2020-mi ukiakkut ataatsimiinnermi inatsisissasut siunnersuutivimmik saqqummiisinnaassasut. Naatsorsuutigineqarpoq Naalakkersuisut sulinermi siuariartorneq pillugu Inatsisartuni ataatsimiititaliat suliarmut attuumassuteqartut akuttunngitsumik ilisimatittassagaat.